“BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI”

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami

I-qism











O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“REAL IQTISODIYOT” KAFEDRASI

“BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI”

xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

MATERIALLARI TO‘PLAMI

2026-yil 25-may

I bo‘lim

SAMARQAND-2026

UO‘K: 332.1:502.131.1(06)
KBK: 65.04+20.18
A 80
Artikov, Z.S.
“Barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlari” Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami (I-II qism) [Matn] / Z.S. Artikov ; muharrir O.M. Pardayev va boshq.- Toshkent: TURON NASHR (Mirzo Abdullo nur savdo), 2026.-406 b.

TO‘PLOVCHI VA NASHRGA TAYYORLOVCHI:
Z.S.Artikov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, professor.

NASHR UCHUN MAS’ULLAR:
O.M.Pardayev – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
G.M.Shadiyeva – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
T.S.Sharipov – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent;
Sh.A.Sultonov – iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor;
R.J.Qurbonova – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
Z.I.Abdullayeva – iqtisod fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
D.S.Musinov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
B.O.Do‘stmatov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
Z.I.Sattarova – dotsent v.b;
Z.K.Raximov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
M.E.Erdonov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent v.b.;

SAHIFALOVCHILAR:
M.E.Erdonov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi PhD, dotsent v.b.
S.B.Iskandarov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
Sh.N.Mirzayeva – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
A.I.Asrorov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
V.A.Fozilov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
Sh.SH.Mirzaxadjayeva – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti.

Ilmiy-amaliy anjuman materiallarida barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlarini shakllantirishga doir nazariy-metodologik yondashuvlar, iqtisodiyot tarmoqlarida ekologik barqarorlikni ta’minlash jarayonida yashil texnologiyalarni joriy etish bilan bog‘liq muammo va yechimlar, hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda resurslardan oqilona foydalanish, energiya samaradorligini oshirish, kam uglerodli rivojlanish tamoyillarini qo‘llash masalalari yoritilgan. Unda yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonlarini jadallashtirish, ekologik xavfsizlikni ta’minlash, innovatsion va investitsion mexanizmlarni takomillashtirish, davlat va hududiy rivojlanish strategiyalarida yashil transformatsiya ustuvorliklarini belgilash bo‘yicha nazariy qarashlar hamda amaliy tavsiyalar o‘z ifodasini topgan.

Ushbu to‘plamda professor-o‘qituvchilar, doktorantlar, mustaqil tadqiqotchilar, magistrlar va iqtidorli talabalarning xizmatlar sohasida tarkibiy o‘zgarishlarni amalga oshirishning zamonaviy texnologiyalariga bag‘ishlangan maqola va tezislari o‘rin olgan.

To‘plam materiallaridan iqtisodiyot yo‘nalishida tahsil olayotgan bakalavrlar, magistrlar, doktorantlar, mustaqil izlanuvchilar, davlat idoralari xizmatchilari va shu soha mutaxassislari o‘z faoliyatlarida foydalanishi mumkin.

Tezislar mualliflar tahririda bosilmoqda. Ularda keltirilgan raqamlar, faktlar, xulosa va tavsiyalarga mualliflar mas’ul. Ularning ayrim fikrlari tashkiliy guruh qarashlariga to‘g‘ri kelmasligi mumkin.

В материалах научно-практической конференции освещены теоретико-методологические подходы к формированию современных механизмов устойчивого развития и зелёной трансформации, проблемы и пути их решения, связанные с внедрением зелёных технологий в процессе обеспечения экологической устойчивости отраслей экономики, а также вопросы рационального использования ресурсов, повышения энергоэффективности и применения принципов низкоуглеродного развития в социально-экономическом развитии регионов. В них также нашли отражение теоретические взгляды и практические рекомендации по ускорению процессов перехода к зелёной экономике, обеспечению экологической безопасности, совершенствованию инновационных и инвестиционных механизмов, а также определению приоритетов зелёной трансформации в государственных и региональных стратегиях развития.

В сборнике собраны статьи и тезисы профессоров, преподавателей, докторантов, независимых исследователей, магистров и талантливых студентов о современных технологиях реализации структурных изменений в сфере услуг.

Материалы сборника могут использовать бакалавры, магистры, докторанты, независимые исследователи, сотрудники государственных органов и специалисты данной области, обучающиеся в области экономики.

Тезисы редактируются авторами. Авторы несут ответственность за представленные в них цифры, факты, выводы и рекомендации. Некоторые их мнения могут не соответствовать взглядам организационной группы.

The materials of the scientific-practical conference highlight theoretical and methodological approaches to the formation of modern mechanisms for sustainable development and green transformation, as well as problems and solutions related to the introduction of green technologies in ensuring the ecological sustainability of economic sectors. They also address issues of rational resource use, improving energy efficiency, and applying low-carbon development principles in the socio-economic development of regions. The materials further present theoretical views and practical recommendations on accelerating the transition to a green economy, ensuring environmental security, improving innovation and investment mechanisms, and defining green transformation priorities within national and regional development strategies.

This collection contains articles and theses by professors, doctoral students, independent researchers, masters and talented students on modern technologies for implementing structural changes in the services sector.

The materials in the collection can be used by bachelors, masters, doctoral students, independent researchers, government officials and specialists in this field studying in the field of economics.

Abstracts are edited by the authors. The authors are responsible for the figures, facts, conclusions and recommendations presented therein. Some of their views may not reflect those of the organizational group.

UO‘K: 332.1:502.131.1(06)
KBK: 65.04+20.18

ISBN 978-9910-5219-5-9

© Artikov, Z.S., 2026-y.
© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2026-y.
© “TURON NASHR” nashriyoti, 2026-y.

turistlarning shaxsiy ma’lumotlari, elektron to‘lovlari va bronlash axborotlarini himoyalash uchun zamonaviy axborot xavfsizligi mexanizmlarini joriy etish zarur.

Umuman olganda, sun’iy intellekt va raqamli platformalarni yoshlar turizmi faoliyatiga keng tatbiq etish turistik xizmatlarning sifati, tezkorligi va qulayligini oshirish, xizmat ko‘rsatish xarajatlarini kamaytirish hamda turistik korxonalar raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu esa O‘zbekistonning yoshlar turizmi bozorida innovatsion va raqobatbardosh turistik muhitni shakllantirish uchun muhim asos bo‘lib xizmat qiladi.

Foydalanılgan adabıyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 18-iyuldagi O‘RQ-549-sonli “Turizm to‘g‘risida”gi Qonuni. – https://lex.uz/uz/acts/-4428097

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-sonli “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni. – https://lex.uz/uz/acts/-5030957

3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi PQ-358-sonli “Sun’iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi qarori. – https://lex.uz/uz/acts/-7158604

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-sonli “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni. – https://lex.uz

5. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. Turizm sohasi rivojlanishining asosiy statistik ko‘rsatkichlari. – https://stat.uz

6. O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi rasmiy veb-sayti. Turizm sohasidagi yangiliklar, tahliliy ma’lumotlar va statistik ko‘rsatkichlar. – https://gov.uz/oz/uzbektourism

7. O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi rasmiy veb-sayti. Raqamli iqtisodiyot va sun’iy intellekt texnologiyalarini rivojlantirishga oid ma’lumotlar. – https://digital.uz

8. O‘zbekiston Respublikasi Milliy turistik axborot portali. – https://uzbekistan.travel

ELEKTRON YO‘LOVCHI CHIPTALARINI QAYTARISH OPERATSIYALARINI HISOBGA OLISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI

MUKHAMEDOVA SITORA ILHOMOVNA
O‘zbekiston Respublikasi, Samarqand iqtisodiyot
va servis institutining (PhD) doktoranti
Muallifning elektron manzili: Sitamukhamedova1210@gmail.com

Annotatsıya. Mazkur tezisda elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini

buxgalteriya hisobida aks ettirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari, ularning iqtisodiy mohiyati va amaliy ahamiyati tadqiq etilgan. Temir yo‘l transportida elektron chipta savdosi va onlayn to‘lov tizimlarining rivojlanishi sharoitida chiptalarni qaytarish jarayonlarini avtomatlashtirish, pul mablag‘lari harakatini nazorat qilish hamda hisob-kitoblarning shaffofligini ta’minlash masalalari yoritilgan. Xususan, elektron chipta platformalari, avtomatlashtirilgan buxgalteriya tizimlari, elektron to‘lov vositalari, ma’lumotlar bazasi va axborot tizimlari integratsiyasining qaytarish operatsiyalarini hisobga olishdagi imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, qaytarilgan chiptalar bo‘yicha elektron reyestr yuritish, qaytariladigan mablag‘larni avtomatik hisoblash, moliyaviy operatsiyalarni real vaqt rejimida monitoring qilish va ichki nazoratni kuchaytirish yo‘nalishlari asoslab berilgan. Tadqiqot yakunida elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini hisobga olish tizimini raqamlashtirish, hisob jarayonlari samaradorligini oshirish va transport korxonalarining moliyaviy axborotlari ishonchliligini ta’minlashga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: elektron yo‘lovchi chiptalari, chiptalarni qaytarish, raqamli texnologiyalar, buxgalteriya hisobi, avtomatlashtirilgan hisob tizimi, elektron to‘lovlar, temir yo‘l transporti, moliyaviy operatsiyalar, elektron reyestr, raqamli transformatsiya, ichki nazorat, hisob-kitoblar samaradorligi.

Аннотация. В данной тезисной работе исследуются возможности использования цифровых технологий при учёте операций по возврату электронных пассажирских билетов, их экономическая сущность и практическое значение. В условиях развития электронной продажи билетов и систем онлайн-платежей на железнодорожном транспорте рассматриваются вопросы автоматизации процессов возврата билетов, контроля движения денежных средств и обеспечения прозрачности расчётных операций. Особое внимание уделяется возможностям интеграции электронных билетных платформ, автоматизированных бухгалтерских систем, электронных платёжных инструментов, баз данных и информационных систем при учёте операций возврата. Также обосновываются направления ведения электронного реестра возвращённых билетов, автоматического расчёта возвращаемых денежных средств, мониторинга финансовых операций в режиме реального времени и совершенствования внутреннего контроля. По результатам исследования разработаны научно-практические предложения и рекомендации, направленные на цифровизацию учёта операций по возврату электронных пассажирских билетов, повышение эффективности учётных процессов и обеспечение достоверности финансовой информации транспортных предприятий.

Ключевые слова: электронные пассажирские билеты, возврат билетов, цифровые технологии, бухгалтерский учёт, автоматизированная система учёта, электронные платежи, железнодорожный транспорт, финансовые операции,

электронный реестр, цифровая трансформация, внутренний контроль, эффективность расчётов.

Abstract. This thesis examines the opportunities for applying digital technologies in accounting for electronic passenger ticket refund operations, focusing on their economic nature and practical significance. In the context of the development of electronic ticket sales and online payment systems in railway transport, the study addresses the automation of ticket refund procedures, monitoring of cash flows, and ensuring transparency in financial settlements. Particular attention is given to the integration of electronic ticketing platforms, automated accounting systems, digital payment instruments, databases, and information systems in the accounting of refund transactions. The study also explores the implementation of electronic refund registers, automated calculation of refundable amounts, real-time monitoring of financial transactions, and improvements in internal control mechanisms. Based on the research findings, scientific and practical recommendations are developed to digitalize the accounting of electronic passenger ticket refunds, improve accounting efficiency, and ensure the reliability of financial information in transport enterprises.

Keywords: electronic passenger tickets, ticket refunds, digital technologies, accounting, automated accounting system, electronic payments, railway transport, financial transactions, electronic register, digital transformation, internal control, settlement efficiency.

Kirish. Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi transport xizmatlari bozorida yangi tashkiliy-iqtisodiy munosabatlarning shakllanishiga sabab bo‘lmoqda. Ayniqsa, temir yo‘l transportida yo‘lovchilarga xizmat ko‘rsatish jarayonlarini raqamlashtirish, elektron chipta savdosini kengaytirish va onlayn to‘lov tizimlarini joriy etish transport korxonalari faoliyatining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Elektron chiptalar tizimi yo‘lovchilarga kassalarga murojaat qilmasdan chipta xarid qilish, safar yo‘nalishini tanlash, to‘lovlarni masofadan amalga oshirish va zarur hollarda chiptalarni qaytarish imkoniyatini yaratadi.

Elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalari temir yo‘l transporti korxonalarining moliyaviy-xo‘jalik faoliyatida alohida o‘rin egallaydi. Chunki yo‘lovchi tomonidan xarid qilingan elektron chiptaning qaytarilishi natijasida avval amalga oshirilgan to‘lov bo‘yicha qayta hisob-kitob jarayoni yuzaga keladi. Bunda qaytariladigan mablag‘ miqdorini aniqlash, tegishli yig‘imlarni hisoblash, to‘lov manbasiga mablag‘larni qaytarish va amalga oshirilgan operatsiyalarni buxgalteriya hisobida to‘g‘ri aks ettirish talab etiladi. Mazkur jarayonlarning samarali tashkil etilishi transport korxonalarining moliyaviy intizomi va hisob-kitoblar shaffofligini ta’minlashga xizmat qiladi.

An’anaviy hisob yuritish usullarida elektron chiptalarni qaytarish bilan bog‘liq operatsiyalarni qayta ishlash, hujjatlarni solishtirish, qaytarilgan mablag‘larni nazorat qilish

va hisob registrlariga tegishli ma’lumotlarni kiritish qo‘shimcha vaqt va mehnat resurslarini talab qilishi mumkin. Ayrim hollarda ma’lumotlarning takroran kiritilishi, hisob-kitoblarda tafovutlar yuzaga kelishi va pul mablag‘larining qaytarilish muddatini nazorat qilishdagi qiyinchiliklar moliyaviy boshqaruv samaradorligiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli mazkur operatsiyalarni raqamli texnologiyalar asosida avtomatlashtirish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

Raqamli texnologiyalar elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini amalga oshirishda bir qator imkoniyatlarni taqdim etadi. Jumladan, avtomatlashtirilgan buxgalteriya tizimlari orqali qaytarish operatsiyalarini hisob registrlarida aks ettirish, elektron to‘lov tizimlari yordamida mablag‘larning harakatini kuzatish, yagona ma’lumotlar bazasi orqali sotilgan va qaytarilgan chiptalarni solishtirish hamda real vaqt rejimida moliyaviy monitoringni amalga oshirish mumkin. Bunday yondashuv hisob jarayonlarining tezkorligini oshirish, inson omili bilan bog‘liq xatolarni kamaytirish va moliyaviy axborotlarning ishonchliligini mustahkamlash imkonini beradi.

Shuningdek, sun’iy intellekt, katta hajmdagi ma’lumotlarni qayta ishlash va bulutli texnologiyalarni hisob jarayonlariga tatbiq etish elektron chiptalarni qaytarish operatsiyalarini yanada takomillashtirish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Masalan, qaytarish operatsiyalari bo‘yicha statistik ma’lumotlarni tahlil qilish orqali qaytarish holatlarining asosiy sabablarini aniqlash, mavsumiy o‘zgarishlarni baholash va kelgusidagi pul oqimlarini prognozlash mumkin. Bu esa transport korxonalarida moliyaviy rejalashtirish va boshqaruv qarorlarining sifatini oshiradi.

O‘zbekistonda transport tizimini raqamlashtirish, elektron xizmatlarni kengaytirish va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish iqtisodiy rivojlanishning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Xususan, temir yo‘l transportida elektron chiptalar savdosi va onlayn xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarining kengayishi qaytarish operatsiyalarini ham zamonaviy hisob va nazorat mexanizmlari asosida tashkil etish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Shu nuqtayi nazardan, mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini hisobga olishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini o‘rganish, mavjud hisob-kitob jarayonlarining tashkiliy-iqtisodiy xususiyatlarini tahlil qilish hamda buxgalteriya hisobi, moliyaviy nazorat va axborot tizimlari integratsiyasini takomillashtirishga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Asosiy qism. So‘nggi o‘n yillikda temir yo‘l transportida elektron chiptalashtirish tizimlarining jadal rivojlanishi yo‘lovchi tashish xizmatlarini raqamlashtirishning asosiy yo‘nalishlaridan biriga aylandi. An’anaviy qog‘oz chipta asosidagi qaytarish jarayoni kassa xodimining qo‘lda ishlov berishini, hujjatlarni jismoniy saqlashni va hisobotlarni davriy ravishda buxgalteriyaga topshirishni talab etgan bo‘lsa, elektron chiptalashtirish tizimi

qaytarish so‘rovini onlayn tartibda, markazlashgan ma’lumotlar bazasi orqali, deyarli real vaqt rejimida amalga oshirish imkonini beradi. Bu farq nafaqat jarayon tezligida, balki hisobga olish aniqligida va inson omili tufayli yuzaga keladigan xatoliklarning kamayishida ham namoyon bo‘ladi.



1-chizma. Elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini hisobga olishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning tashkiliy-iqtisodiy modeli[1]

Mazkur chizmada elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini raqamli texnologiyalar asosida tashkil etishning asosiy bosqichlari aks ettirilgan. Jarayon elektron chipta sotish platformasidan boshlanib, avtomatlashtirilgan qaytarish moduli orqali bank to‘lov tizimi va buxgalteriya hisobi bilan integratsiyalashadi. Keyingi bosqichda raqamli monitoring va ichki nazorat vositalari yordamida operatsiyalarning to‘g‘ri bajarilishi nazorat qilinadi. Natijada moliyaviy operatsiyalar shaffofligi, hisob-kitoblar aniqligi va yo‘lovchilarga ko‘rsatiladigan xizmatlar samaradorligini oshirish imkoniyati yaratiladi. Raqamli texnologiyalarning qaytarish operatsiyalarini hisobga olishga ta’siri bir necha yo‘nalishda kuzatiladi. Avtomatlashtirilgan hisobga olish tizimlari chipta sotish, qaytarish

[1] Muallif tomonidan ilmiy tadqiqot natijalari asosida ishlab chiqilgan.

va komissiya hisob-kitoblarini buxgalteriya dasturlari bilan avtomatik bog‘lab, ma’lumotlarni qo‘lda kiritish zaruratini bartaraf etadi va shu orqali hisobotlarning tezligini oshiradi. Elektron hujjat aylanishi qaytarish bo‘yicha barcha tasdiqlovchi hujjatlarni (ariza, chipta, to‘lov tasdiqnomasi) raqamli shaklda bir tizimda saqlash va ularga istalgan vaqtda audit maqsadida murojaat qilish imkonini yaratadi. Blokcheyn texnologiyasi esa, o‘zining o‘zgarmaslik va taqsimlangan reyestr xususiyatlari tufayli, bir nechta tashuvchi yoki transport turlari ishtirokidagi qo‘shma reyslarda daromadni taqsimlash va qaytarish operatsiyalarining shaffofligini ta’minlashda alohida ahamiyat kasb etadi.

Xorijiy temir yo‘l kompaniyalarining tajribasi bu borada qimmatli misollar beradi. Germaniyaning Deutsche Bahn kompaniyasi turli tashuvchilar ishtirokidagi qo‘shma yo‘lovchi tashish reyslarida chipta daromadini shaffof taqsimlash uchun blokcheyn asosidagi platforma ustida ishlamoqda hamda, jumladan, transport turlari o‘rtasida chiptalashtirishni qulaylashtirishni ham o‘z ichiga olgan yigirmaga yaqin blokcheyn loyihasini ishlab chiqish maqsadida alohida blokcheyn bo‘limini tashkil etgan. Hindistonning IRCTC (Indian Railway Catering and Tourism Corporation) tizimida esa bekor qilingan reyslar bo‘yicha chiptalar uchun avtomatik qaytarish mexanizmi hamda agentlar orqali sotilgan elektron chiptalarni qaytarishda OTP (bir martalik parol) asosidagi tasdiqlash tizimi joriy etilgan, bu esa firibgarlik holatlarining oldini olish bilan birga qaytarish jarayonini tezlashtiradi. Ushbu tajribalar shuni ko‘rsatadiki, raqamli yechimlar nafaqat jarayonni tezlashtiradi, balki hisobga olish nazoratini ham kuchaytiradi.

Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni joriy etishda bir qator cheklovlar mavjud. Birinchidan, chipta sotish tizimlari, buxgalteriya dasturlari va bank-to‘lov tizimlari o‘rtasidagi integratsiya muammosi — turli dasturiy platformalarning bir-biri bilan mos kelmasligi — ma’lumotlar almashinuvida uzilishlarga olib kelishi mumkin. Ikkinchidan, moliyaviy va shaxsiy ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan tizimlarda kiber xavfsizlik darajasining yetarli emasligi ma’lumotlar sizib chiqishi yoki firibgarlik xavfini kuchaytiradi. Uchinchidan, kadrlarning raqamli tizimlar bilan ishlash bo‘yicha malakasi yetarli emasligi yangi texnologiyalarning to‘liq samaradorlik bilan joriy etilishiga to‘sqinlik qiladi. Ushbu cheklovlarni bartaraf etish uchun yagona integratsion platforma standartlarini ishlab chiqish, xalqaro kiber xavfsizlik sertifikatlariga muvofiq himoya tizimlarini joriy etish hamda xodimlarni muntazam ravishda raqamli savodxonlik bo‘yicha o‘qitish zarur.

Xulosa qilib aytganda, elektron chiptalashtirish va raqamli hisobga olish texnologiyalarini temir yo‘l transportida yo‘lovchi chiptalarini qaytarish jarayoniga joriy etish quyidagi amaliy takliflarni ilgari surishni taqozo etadi: birinchidan, chipta sotish, qaytarish va buxgalteriya tizimlarini yagona avtomatlashtirilgan platformaga integratsiya qilish; ikkinchidan, qaytarish operatsiyalari bo‘yicha elektron hujjat aylanishini to‘liq joriy etish va ularni raqamli arxivda saqlash; uchinchidan, ko‘p tashuvchili yo‘nalishlarda daromadni taqsimlash uchun blokcheyn texnologiyasini sinov tariqasida qo‘llash;

to‘rtinchidan, kiber xavfsizlik va xodimlar malakasini oshirish bo‘yicha uzluksiz dasturlarni joriy etish. Ushbu chora-tadbirlar temir yo‘l transporti korxonalarida qaytarish operatsiyalarini hisobga olish aniqligi va tezligini sezilarli darajada oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa va takliflar. Olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini hisobga olishda raqamli texnologiyalardan foydalanish temir yo‘l transporti korxonalarining moliyaviy-xo‘jalik faoliyatini takomillashtirishning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Hisob jarayonlarini avtomatlashtirish, elektron ma’lumotlar almashinuvini yo‘lga qo‘yish va moliyaviy operatsiyalarni real vaqt rejimida nazorat qilish orqali hisob-kitoblarning tezkorligi, aniqligi va shaffofligini oshirish mumkin.

Tadqiqot asosida quyidagi xulosalarga kelindi:

1. Elektron chiptalarni qaytarish operatsiyalarini raqamlashtirish hisob jarayonlarini soddalashtiradi. Bunda chiptalarni sotish, qaytarish va pul mablag‘larini qayta hisoblash jarayonlarini yagona axborot tizimida amalga oshirish imkoniyati yaratiladi.

2. Avtomatlashtirilgan buxgalteriya hisobi moliyaviy axborotlarning ishonchliligini oshiradi. Qaytarilgan chiptalar qiymati, ushlab qolingan yig‘imlar va yo‘lovchilarga qaytarilgan mablag‘larning elektron shaklda qayd etilishi hisob-kitoblardagi xatolarni kamaytiradi.

3. Elektron to‘lov tizimlari bilan integratsiya muhim iqtisodiy samaradorlik omilidir. Bank kartalari va boshqa elektron to‘lov vositalari orqali amalga oshirilgan operatsiyalarni avtomatik solishtirish mablag‘lar harakatini nazorat qilishni yengillashtiradi.

4. Elektron reyestr yuritish ichki nazorat imkoniyatlarini kengaytiradi. Har bir qaytarish operatsiyasi bo‘yicha alohida elektron ma’lumotlarning shakllantirilishi takroriy to‘lovlar va asossiz qaytarish holatlarini aniqlashga yordam beradi.

5. Raqamli tahlil vositalari moliyaviy boshqaruv sifatini oshiradi. Qaytarilgan chiptalar soni, qaytarish sabablari, qaytarilgan mablag‘lar hajmi va mavsumiy o‘zgarishlarni tahlil qilish orqali transport korxonalarining pul oqimlarini samarali rejalashtirish mumkin.

Elektron chipta sotish platformasi, bank to‘lov tizimlari va korxonaning buxgalteriya dasturini yagona axborot muhitiga birlashtirish lozim. Bu sotilgan va qaytarilgan chiptalar bo‘yicha ma’lumotlarning avtomatik almashinuvini ta’minlaydi. Har bir qaytarish operatsiyasi bo‘yicha quyidagi ma’lumotlarni shakllantirish tavsiya etiladi:

1) elektron chipta identifikatsiya raqami;
2) chipta sotilgan sana va qiymati;
3) poyezdning jo‘nash sanasi;
4) qaytarish sanasi va sababi;
5) qaytarish bo‘yicha ushlab qolingan yig‘im;
6) yo‘lovchiga qaytarilishi lozim bo‘lgan mablag‘;
7) mablag‘ qaytarilgan to‘lov manbasi va holati.

Elektron platformaga amaldagi qaytarish qoidalarini integratsiya qilish orqali poyezd jo‘nashigacha qolgan vaqt, chipta turi va belgilangan yig‘imlarni hisobga olgan holda qaytariladigan mablag‘ni avtomatik aniqlash tizimini joriy etish maqsadga muvofiq. Qaytarilgan mablag‘lar bo‘yicha bank tranzaksiyalari bilan buxgalteriya ma’lumotlarini avtomatik taqqoslash orqali hisob-kitoblardagi tafovutlarni aniqlash va bartaraf etish imkoniyatini yaratish zarur. Sun’iy intellekt vositalari yordamida chiptalarni qaytarish sabablari, qaytarishlar takrorlanishi, mavsumiy o‘zgarishlar va moliyaviy oqimlarni tahlil qilish, shuningdek, kelgusidagi qaytarish operatsiyalari hajmini prognozlash mumkin.

Elektron qaytarish operatsiyalarida foydalanuvchilar vakolatlarini chegaralash, har bir operatsiyaning elektron tarixini saqlash, ma’lumotlarni himoyalash va muntazam ichki audit o‘tkazish zarur. Umuman olganda, elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini raqamli texnologiyalar asosida tashkil etish temir yo‘l transporti korxonalarida buxgalteriya hisobi sifatini oshirish, moliyaviy operatsiyalar ustidan nazoratni kuchaytirish, mehnat va vaqt sarfini kamaytirish hamda yo‘lovchilarga ko‘rsatiladigan xizmatlar sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Foydalanılgan adabıyotlar ro’yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining 2024-yil 27-noyabrdagi O‘RQ-1006-sonli “Temir yo‘l transporti to‘g‘risida”gi Qonuni. – https://lex.uz

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-sonli “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni. – https://lex.uz

3. O‘zbekiston Respublikasining 2004-yil 29-apreldagi 611-II-sonli “Elektron hujjat aylanishi to‘g‘risida”gi Qonuni. – https://lex.uz

4. O‘zbekiston Respublikasining 2022-yil 12-oktabrdagi O‘RQ-793-sonli “Elektron raqamli imzo to‘g‘risida”gi Qonuni. – https://lex.uz

5. “O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ rasmiy veb-sayti. – https://railway.uz

6. “O‘ztemiryo‘lyo‘lovchi” AJ. Elektron chiptalarni qaytarish tartibi va yo‘lovchilarga xizmat ko‘rsatish bo‘yicha ma’lumotlar. – https://uzrailpass.uz

7. Temir yo‘l elektron chipta sotish tizimi. – https://eticket.railway.uz

8. O‘zbekiston Respublikasi Transport vazirligi rasmiy veb-sayti. – https://mintrans.uz

9. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi rasmiy veb-sayti. – https://stat.uz

10. O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. – https://lex.uz

11. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi. Temir yo‘l chiptalarini qaytarish, almashtirish va dublikatini olish tartibi. – https://advice.adliya.uz/oz/document/475

MUNDARIJA

I SHO‘BA. BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING NAZARIY, AMALIY VA METODOLOGIK MUAMMOLARI.		
G.M.Shadieva	Yashil iqtisodiyot nazariyasi va global iqtisodiy transformatsiya tendensiyalari	5
Z.S.Artikov	Barqaror rivojlanish konsepsiyasining zamonaviy iqtisodiyotdagi nazariy asoslari	10
Р.Ж.Курбанова	Chakana savdo xizmatlari bozorini zamonaviy innovatsion yondashuvlar orqali rivojlantirish	13
S.B.Boboqulov	Sanoat klasterlarini jahon xo'jaligida tutgan o'rni	16
З.И.Саттарова	Эволюция концептуальных основ и актуальные подходы к типологизации туристских кластеров в современной науке	20
J.A.Maxmudov	Yashil transformatsiya sharoitida xizmat ko‘rsatish sohasini barqaror rivojlantirishning nazariy-metodologik muammolari	23
F.E.Jomonqulova	Ma’lumotlar bazasini real vaqtda kuzatib borish, ma’lumotlar bazasini ishga tushirish va o‘chirish	34
Z.S.Artikov **I.Q.Ravshanova**	Hududiy xizmatlar sektorida yashil transformatsiya va aholi farovonligi	37
F.Sh.Shonazarov	Aksiyadorlik jamiyatlarida raqamli transformatsiya omillari: tashkiliy inersiya, inson kapitali va yashil boshqaruvning o‘rni	39
F.Shanazarov	Ijtimoiy xizmatlarning inson kapitalini rivojlantirishdagi o‘rni va ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga ta’sir mexanizmlar	42
А.Х.Джумаев	Концепции зелёной экономики в экономической науке	45
Д.Абдуллаева	Структурная трансформация строительных услуг Самаркандской области: динамика, тенденции и методы оценки	49
Н.Б.Рузиева	«Пути повышения эффективности отраслей сферы услуг при зелёной экономики»	51
Zhu YuMing	Expansion paths for sustainable development of tourism infrastructure, taking georgia as an example	53
M.E.Erdonov **M.A.Samiyev**	Toyloq tumanida sanoat korxonalari eksport salohiyatini oshirish imkoniyatlari.	56

D.S.Musinov	Does digital heritage governance promote inclusive growth? A preliminary study based on world heritage sites in uzbekistan	61
M.A.Abdivoxidov	Raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmatlar sohasida barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning nazariy-metodologik asoslari	64
Т.Э.Толибова **М.П.Давлатова**	Совершенствование институциональных механизмов финансирования проектов зеленой экономики в Узбекистане на основе цифровых инноваций	68
A.A.Shermatov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlik va yashil iqtisodiyotning o‘rni	73
З.И.Абдуллаева **М.А.Адилжонова**	Цена и количество рыночного равновесия для сети или услуги	79
II SHO‘BA. YASHIL TRANSFORMATSIYA JARAYONLARIDA HAL ETILISHI LOZIM BO‘LGAN DOLZARB MASALALAR VA ULARNING YECHIMLARI		
Н.М.Жунусбекова **Е.Туркебаева**	Влияние экологической устойчивости на социально-экономическое развитие территорий	82
Z.S.Artikov	Yashil iqtisodiyotga o‘tishda energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish muammolari	88
З.И.Саттарова	Приоритетные направления и принципиальные положения концепции агроэкотуризма как перспективного сектора туристской индустрии узбекистана	93
З.И.Абдуллаева **С.А.Махмудов**	Теоретические основы зелёной экономики: подходы и определения учёных	96
Z.S.Artikov	Iqlim o‘zgarishi sharoitida resurslardan samarali foydalanish yo‘llari	98
З.И.Абдуллаева **С.А.Махмудов**	Международные организации и зелёная экономика: современные тенденции и перспективы сотрудничества	102
N.X.Ruzibayeva	Sanoat korxonalarida investitsiya mexanizmini rivojlantirish	104
F.Sh.Shonazarov	Aksiyadorlik jamiyatlarida raqamli transformatsiya to‘siqlari va ekologik boshqaruv yechimlari	109

F.E.Jomonqulova	Tarmoq texnologiyalari va ularning axborot tizimidagi o‘rni	112
S.B.Boboqulov	Uy-joy qurilish jarayonida kommunal xizmat ko'rsatish jarayonini inobatga olishning zaruriyati	116
А.Х.Джумаев	Ўзбекистонда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва қишлоқ хўжалигида яшил иқтисодиётга ўтишнинг айрим масалалари	120
Н.Б.Рузиева	«Роль экологической устойчивости и «зеленой экономики» в социально-экономическом развитии регионов Узбекистана»	124
M.A.Abdivoxidov	Xizmatlar sohasida yashil transformatsiya jarayonlarida hal etilishi lozim bo‘lgan dolzarb masalalar va ularning tashkiliy-iqtisodiy yechimlari	127
M.E.Erdonov	Conceptual and Methodological Foundations for Assessing Green Transformation Performance in Service Industries	131
D.S.Musinov	Ishsizlik va uning iqtisodiy oqibatlari	136
D.H.Shaymardonova E.E.Salimov	Davlat budjeti taqchilligi va uni moliyalashtirish mexanizmlari	140
Zhao Ying	Green transformation of the hotel industry in the digital age: urgent issues and solutions	143
Z.I.Abdullayeva Sh.Otonazarov	Biznes jarayonlarini tadqiq qilishda ijtimoiy so‘rovlar o‘tkazish	147
M.Sh.Xudayarova	Xizmat ko’rsatish sohasining aholi forovonligini oshirishdagi roli	152
D.S.Musinov	Влияние макроэкономической среды на эффективность субъектов малого предпринимательства в сфере услуг	157
Ф.Ф.Саламов У.Б.Нуриддинова	Оценка экономической эффективности кластерной модели в сфере услуг	159
III SHO‘BA. HUDUDLARNI IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK BARQARORLIK VA YASHIL IQTISODIYOTNING O‘RNI		
Z.S.Artikov	Qishloq hududlarida ekologik barqarorlikni ta’minlashning iqtisodiy mexanizmlari	161
Jie Zheng	Sustainable tourism flow management in the green transformation of cultural heritage	165

	protection: dunhuang's experience and implications for samarkand	
З.И.Саттарова	Историко-культурный потенциал великого шёлкового пути как основа межрегиональной туристской стратегии стран центральной азии	169
Н.Б.Рузиева	«Инновации, инвестиции и институты: Три кита «зеленой» экономики»	179
А. Х.Джумаев	Келажакдаги глобал ва минтақавий иқлим ўзгариши ҳамда яшил иқтисодиётга ўтиш зарурати	181
M.E. Erdonov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlikning iqtisodiy ahamiyati	185
З. И.Абдуллаева **С. Р.Наимов**	Рыночная структура, стратегия фирмы и эффективность	188
Х. К.Каршибоев **К. К.Мурадов**	Анализ стандартного отклонения с использованием модели garch	190
M.E. Erdonov	Роль экологической устойчивости и зеленой экономики в социально-экономическом развитии регионов	193
D.E.Umurzakova	To‘siqsiz turizm xizmatlarini takomillashtirish asosida xizmat ko‘lamini kengaytirish	196
Sh.N.Mirzayeva	Shahar infratuzilmasini ekologik modernizatsiya qilishning ustuvor yo‘nalishlari	200
R.A.Qulmurodova	Yashil transformatsiya sharoitida yetkazib berish xizmatlarida so‘nggi mil logistikasini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari	205
M.A.Abdivoxidov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlik va yashil iqtisodiyotning xizmatlar sohasi bilan integratsion o‘rni	208
Н.Б.Рузиева	«Устойчивое развитие и «зеленая» трансформация: На пути к решению практических и методологических проблем»	212
D.S.Musinov	Yashil bankchilik va ekologik moliyalashtirishning barqaror iqtisodiy rivojlanishdagi o‘rni	216
S.B.Jurakulova	Agroturizm xizmatlarini boshqarishni innovatsion yo‘llari	219
D.H.Shaymardonova **D.Maxmayoquboyev**	Sun’iy intelektning insoniyat va mehnat bozoriga ta’siri	222

G.M.Toxirova	Savdo korxonalarini rivojlantirishda forsayt (foresight) amaliyotini qo‘llanilishi	225
A.A.Shermatov	Yashil transformatsiya jarayonlarida hal etilishi lozim bo`lgan dolzarb masalalar va ularning yechimlari	230
Д.Уразов	Цифровые технологии и искусственный интеллект в управлении зелёной трансформацией регионов	234
IV SHO‘BA. YASHIL TRANSFORMATSIYA BO‘YICHA DAVLAT VA HUDUDIY RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.		
PhD Z.S.Artikov	Hududiy boshqaruvda ekologik siyosat samaradorligini oshirish masalalari	237
J.M.Qurbonov D.Khakimov	Корхонани инновацион ривожлантиришда инновацион лойиҳаларнинг ўрни	240
З.И.Саттарова	Кластерная политика туристской отрасли: теоретические основания и практические инструменты осуществления	247
M.E. Erdonov	Barriers and Solution Pathways for the Low-Carbon Transition of the Service Sector	249
А. Х.Джумаев	Экологические аспекты зелёного развития экономики	253
J.M.Qurbonov D.Khakimov	Инновацион фаолият кўрсаткичлари асосида корхоналарни таққослаш таҳлили	257
З. И.Абдуллаева С. А.Махмудов	Актуальные вопросы зелёной экономики в современных условиях	260
M.Q.Nizomov	Mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish hamda yashil iqtisodiyotning ro‘li	262
M.E. Erdonov	Hududiy rivojlantirish strategiyalarida yashil indikatorlar tizimini joriy etish masalalari	265
M.E. Erdonov	Совершенствование государственных и региональных стратегий зеленой трансформации	268
A.A. Shermatov	Barqaror rivojlanish va yashil ransformatsiyaninng nazariy, amaliy va metodologik muammolari	271
D.S.Musinov	Moliyaviy texnologiyalarning milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi ahamiyati va strategik istiqbollari	277
D. I.Ro‘ziyeva F. M.Jo‘ramurodova	Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish orqali karbon chiqindilarini kamaytirish yo‘llari	280

S.B.Jurakulova	Raqamli iqtisodiyotga o‘tish sharoitida agroturizmni boshqarishni takomillashtirish	284
D.H. Shaymardonova **S.A.Mirzayev**	Raqamli iqtisodiyot sharoitida davlat moliyasini boshqarish samaradorligini oshirish yo‘llari	288
D.H. Shaymardonova **S.I.Muxtorova**	Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi va uning ahamiyati	292
D.H. Shaymardonova **S.J.Olloyorov**	O‘zbekistonda "yashil" energetikaga o‘tishda raqamli smart-texnologiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo‘llari	297
D.Sattorov	Yashil transformatsiya sharoitida hududiy infratuzilmani barqaror rivojlantirish strategiyalari	301
J.S.Bozorov	Kichik biznes xizmatlari va bandlikni oshirish masalalari	304
J.A.Saloxidinov	Markaziy osiyoda yashil iqtisodiyotga o‘tish va ekologik barqarorlik	307
Х.К.Каршибоев **К.К.Мурадов**	Анализ микроэкономической эффективности цифровых платежных систем с использованием эконометрических методов	311
Н.Б.Рузиева	«Зеленая» экономика — локомотив социально-экономического развития Узбекистана»	314
Д.Уразов	Цифровые технологии и искусственный интеллект в управлении зелёной трансформацией регионов	317
V SHO‘BA. YASHIL IQTISODIYOT-NING INNOVATSION, INVESTITSION VA INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI		
Z.S.Artikov	Yashil investitsiyalarni jalb etishning zamonaviy mexanizmlari	320
З.И.Саттарова	Японская модель организации внутреннего туризма и перспективы её адаптации к условиям туристской отрасли узбекистана	323
Х. К.Каршибоев **К. К.Мурадов**	Main trends in the development of the world tourism and hospitality industry	327
З. И.Абдуллаева **С. А.Махмудов**	Современные тенденции развития зелёной экономики	330
D.H.Shaymardonova **R.O.Salimova**	Tijorat banklarida raqamli xizmatlarni rivojlantirish istiqbollari	332
A.D.Xidirov	Hududlarda tog‘ turizmini tashkil etish va marshrutlari bo‘yicha tavsiyalar	336

А.Х.Джумаев	Приоритеты экологической политики узбекистана.	342
N.X.Ruzibayeva	Yashil iqtisodiyot moliyaviy mexanizmidan foydalanish yo‘llari	347
M.Q.Nizomov	Yashil iqtisodiyot mexanizmlarini rivojlantirishning global masalalari	352
Ф.Ф.Саламов **Р.Аминджанова**	Пути развития туристических услуг в условиях цифровой трансформации	355
M.E.Erdonov	Инновационные, инвестиционные и институциональные механизмы развития зеленой экономики	357
Sh.A.Buranov	Samarqand viloyatida yashil iqtisodiyotning innovatsion, investitsion va institutsional mexanizmlarini rivojlantirish masalalari	360
S.N.Hukumova	Ijara xizmatlari bozorining nazariy asoslari va zamonaviy rivojlanish tendensiyalari	363
D.H.Shaymardonova **S.Mukhamednazarova**	The role of digital banking in the modern economy.	370
D.H.Shaymardonova **S.J.Meliboyev**	Raqamli iqtisodiyot sharoitida kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini oshirish	375
Z.I.Abdullayeva **Y.I.Sharipova**	Yashil iqtisodiyotga o'tish sharoitida innovatsiya va investitsiyalarni boshqarishni takomillashtirish	379
M.E.Erdonov **J.S.Bozorov**	Raqamli xizmatlar iqtisodiy o‘sish omili sifatida	383
N.B.Yahyoxonov	Xizmatlar sohasida yashil transformatsiyani ta’minlashda raqamli marketingning o‘rni va samaradorlikni oshirish mexanizmlari	388
Z.I.Abdullayeva **У.Б.Нуриддинова**	Этические нормы труда	392
Н.Б.Рузиева	«Механизмы развития «зеленой» экономики: Инструменты для устойчивого будущего»	394
Z.I.Abdullayeva **Н.Д.Султонова**	Теоретико-методологические основы исследования роли искусственного интеллекта в системе обслуживания клиентов	397
Sh.Abdurasulov	Turizm sohasini rivojlanishida kreativ turizmning tutgan o‘rni	400
Sh.Abdurasulov	Turizmni milliy iqtisodiyotning muhim drayveri sifatida rivojlantirish imkoniyatlari	402

M.S.Qarshiyeva	Chakana savdoda marketing strategiyalarini takomillashtirish va savdo hajmini oshirish yo‘llari	405
M.S.Qarshiyeva	Raqamli texnologiyalar asosida chakana savdo samaradorligini oshirish yo‘llari	410
O.B.Ulmasova	Xizmatlar sohasida kichik biznes korxonalarni innovatsion rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o‘rni	417
J.S.Pardayev	Oliy ta’lim xizmatlarini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirishda innovatsion yondashuvlardan foydalanish	421
A.A.Butayev	O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirishda tijorat banklari moliyaviy xizmatlarining o‘rni va rivojlanish istiqbollari	425
U.N.Nizamov	O‘zbekiston tijorat banklarida innovatsion texnologiyalarni joriy etish va transformatsiya jarayonlarining istiqbollari	429
A.A.Butayev	O‘zbekiston Respublikasida kambag‘allikni qisqartirishda tijorat banklarining moliyaviy xizmatlari takomillashtirish	435
U.N.Nizamov	Raqamli iqtisodiyot sharoitida O‘zbekiston tijorat banklarini transformatsiya qilish: muammolar va rivojlanish istiqbollari	439
Sh.M.Kenjayeva	Xizmat ko‘rsatish sohasida hududiy transport xizmatlari bozorini rivojlantirish va aholi talabini prognozlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	444
Sh.M.Kenjayeva	Hududiy transport xizmatlari bozorini rivojlantirish va aholi talabini prognozlashning iqtisodiy-uslubiy asoslarini takomillashtirish	448
Sh.A.Xo'jamov	Xizmatlar bozorida iste’molchilar sodiqligini shakllantirishga ta’sir etuvchi omillar va ularning iqtisodiy ahamiyati	453
Sh.A.Xo'jamov	Raqamli texnologiyalar asosida xizmatlar bozorida iste’molchilar sodiqligini oshirish imkoniyatlari	458
N.A.Qudratov	Qurilish xizmatlari bozorida raqobatbardoshlikni oshirishning iqtisodiy omillari	463
N.A.Qudratov	Qurilish korxonalarida resurslardan samarali foydalanish orqali xizmatlar sifatini oshirish yo‘llari	467

Ch.M.Karshiyeva	O‘zbekistonda raqamli xizmatlar eksportini rivojlantirish va uning iqtisodiy samaradorligini oshirish istiqbollari	471
J. A. Xolboyev	O‘zbekistonda axborot-kommunikatsiya xizmatlarining rivojlanishi va iqtisodiy ahamiyati	477
J. A. Xolboyev	Rivojlanayotgan mamlakatlarda transport infratuzilmasini takomillashtirishning iqtisodiy ahamiyati	481
Ch.M.Karshiyeva	Markaziy Osiyo davlatlari turizm xizmatlari eksportini kengaytirish va xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini oshirish	485
D.F.Bahriddinova	Raqamli texnologiyalar asosida yoshlar turizmini rivojlantirish va turistik korxonalar raqobatbardoshligini oshirish istiqbollari	491
D.F.Bahriddinova	Yoshlar turizmida innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari	496
S.I.Mukhamedova	Temir yo‘l transportida yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarining iqtisodiy mohiyati va ularni hisobga olish xususiyatlari	501
D.F.Bahriddinova	Sun’iy intellekt va raqamli platformalardan foydalanish orqali yoshlar turizmi xizmatlari samaradorligini oshirish yo‘llari	506
S.I.Mukhamedova	Elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini hisobga olishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	513
D.F.Bahriddinova	Yoshlar turizmida barqaror rivojlanish tamoyillarini joriy etish va ekologik turistik xizmatlar salohiyatini kengaytirish	521

“Barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlari”
xalqaro ilmiy-amaliy anjuman
MATERIALLARI TO‘PLAMI
2026-yil 25-may

ISBN: 978-9910-5219-5-9

4174

«TURON NASHR» nashriyoti
100129. O‘zbekiston Respublikasi
Samarqand viloyati, Samarqand shahri,
Xo‘ja Ahror Valiy ko‘chasi, 37-uy.
Tasdiqnoma: № 4174 (22.09.2020-y.)

Nashriyot muharriri: M.Roziqova

Musahhih: F.Tohirova

Bosishga 04.06.2026-yilda ruxsat etildi.

Qog’oz bichimi 210×297 1/4.

«Times New Roman» garniturasi.

Shartli bosma tobog’i 25.0.

Adadi 50 nusxa. Buyurtma raqami: N-33

«NAVRO‘Z POLIGRAF» MCHJ matbaa

bo‘limida chop etildi.

Tasdiqnoma: 374736 29.08.2024-yil.

Samarqand shahri, X.Abdullayev ko’chasi, 63-uy.